

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

14.05.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

economic.bg

✓ Бизнесът: Политиците да действат бързо и отговорно

<http://economic.bg/news/19385/1/1/Biznesut-Politicite-da-dejstvat-burzo-i-otgovorno.html>

Васил Велев, председател на Асоциацията на Индустриалния капитал в България (АИКБ)

Ако политическата несигурност след изборите продължи за кратко, няма да се отрази на бизнеса. Политиците трябва да бъдат на висотата, която изисква от тях времето и да направят допустими взаимни компромиси, за да съставят едно, при всички случаи програмно правителство. Правителство на малцинството видяхме докъде стигна през изминалите 4 години.

Вчерашните избори бяха в рамките на прогнозирания и очакван от сериозните социологически агенции резултат. Бизнесът в България има голям потенциал за подобряване на бизнес средата, но всичко зависи от кабинета, който ще бъде съставен.

Огнян Донев, председател на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ)

Силно се надявам в рамките на един месец, спазвайки всички процедури, да се стигне до съставянето на кабинет. Политическата несигурност, доколкото има такава, винаги се отразява негативно на бизнеса, но в тази ситуация може да се създаде макрорамка, която да позволи на бизнеса да запази работните места и да функционира нормално. Това е най-важното, което би трябвало всяко едно българско правителство да има като цел.

Резултатът от изборите е логичен и очакван, имайки предвид обстановката в страната. Не съм изненадан, тъй като резултатите бяха предвидени от социолозите, които предвиждаха да се случи точно това.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Реформите не трябва да се отлагат, дори и да струват скъпо

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/05/13/2060232_reformite_ne_triabva_da_se_otlagat_dori_i_da_st_ruvat/

Резултатите от изборите в момента създават притеснения за стабилността на следващото правителство и способността му да провежда и последователна икономическа политика. За това какви политики са нужни на България в следващите четири години и какви действия новите управляващи трябва да избягват попитахме Калоян Ганев. Той е макроикономист, ръководел правителствената Агенция за икономически анализи и прогнози в периода от 2009 година до закриването ѝ през 2010 г., а след това до началото на април 2013 г. бе главен икономист на Райфайзенбанк (България).

- Какви перспективи за икономиката очертават резултатите от проведените в неделя избори?

- Независимо от това коя партия ще успее да формира кабинет, при всички случаи ми се струва, че той ще бъде нестабилен с оглед на крехката парламентарна подкрепа, която се очертава. Като се има предвид общественият натиск, най-вероятно правителството ще направи опити да проведе някои политики, насочени към подобряване на икономическата ситуация. Натрупаните проблеми обаче са толкова сериозни, че само радикални реформи могат да имат успех, а не виждам личностите, които ще жертват по-нататъшната си политическа кариера в името на такива реформи. Оттам не мисля, че ще има и значителни положителни резултати. Мисля, че до година, максимум година и половина ни очакват нови избори в търсене на стабилно мнозинство.

- Какъв тип държавни политики според вас ще благоприятстват растежа в следващите четири години?

- Най-общо казано, всички политики, които успеят да върнат увереността на бизнеса и хората в утрешния ден. Привърженик съм на обяснението за кризите, което ги свързва с редуването на вълни на песимизъм и оптимизъм, оттам смятам, че трябва да се търсят мерки, които стимулират увереност и борят усещането за несигурност. На фона на общия дебат, който тече в момента обаче, не смятам, че проблемът ще се реши с харчене на повече пари от бюджета. Не мога да се съглася с някои от тезите, че увеличаването на дефицита и поемането на дългове е панацеята за постигане на растеж.

Много е важно за какво и как се харчат парите от бюджета, а не толкова колко се харчи. Фискалната политика има важна роля в икономиката, но тя може да бъде само в подкрепа на общото развитие и не следва да се преекспонира възможностите ѝ. Растеж ще има, когато хората бъдат спокойни за собствеността си, за здравето си, за живота си, за бъдещето на децата си. Когато правилата започнат да важат за всички по един и същ начин, а не както досега да се използват по усмотрение на властимащите.

- Кои според вас са основните грешки на управлението на ГЕРБ, които не трябва да се допускат в следващия

политически цикъл?

- Основна грешка за мен е политиката на противопоставяне, която се завърна в обществото. Една нация не може да върви напред, ако едната половина иска да "смачка" другата половина заради идейни различия – резултатите вече сме ги виждали в близкото минало. Друга голяма грешка бе механичното ограничаване на бюджетните разходи, без да се дава сметка какви са вторичните ефекти от това върху икономиката. В същото време липсваше истинската реформа – някои политици очакваха сфери като образование, здравеопазване, наука и т.н. да се самореформират, което само по себе си е смехотворно и абсурдно.

Държавата, в частност парламентът и правителството са тези, които трябва да определят новите правила на играта – това е практически реформата, а не нещо друго. В следващия политически цикъл трябва да се създадат механизмите, които да гарантират, че никой и по никакъв повод няма да може да злоупотребява с властта, която му е дадена от хората. Политиците са само наемници на обществото, не бива да им се оставя усещането, че са някакъв нов вид феодали.

- Фискалният резерв се оказва източник за финансиране и на бюджета, и за монетарна политика, но в крайна сметка той бе изчерпан в оперативната си част. Каква е правилната държавна политика по отношение на фискалния резерв?

- Не смятам, че правителството е правило т.нар. квази парична политика, тъй като не е имало пряко преместване на средства от депозита в БНБ в търговските банки, за да се влияе на паричната база. Факт е обаче, че фискалният резерв беше използван активно за финансиране на дефицитите на правителството и достигна критично ниски стойности. Правилната политика е винаги да се поддържа такова ниво, което да не оставя съмнения у всички наблюдатели – вътрешни и външни, че възможностите на държавата да обслужва задълженията си към кредитори и ползватели на бюджетни средства са поставени под риск. В това отношение много внимателно трябва да се провежда както политика на управление на държавния дълг, така и политика на повишаване на ефективността и гъвкавостта на държавните разходи, за да не се използват средствата от резерва в направления, които не носят никаква полза на обществото.

- В предизборната кампания не чухме дебат за смисъла и приоритетите на държавните разходи, защо според вас този въпрос не се повдигна?

- Може би защото повечето от участниците в дебата не са подготвени за него. За съжаление политиката е поле за реализация на хора с доста съмнителна квалификация и умения. Също така най-лесно е да се върви по течението, вероятно за пореден път гледаме театър в стил "стани да седна".

- Ако реформирането на най-важните сектори изисква държавата да увеличи публичните разходи и бюджетния дефицит, кое ще е по-правилно - реформите да се отложат или да се намери финансиране за този дефицит?

- Целта на всяка реформа е дългосрочно разходите да се намалят в относително изражение, като същевременно станат по-гъвкави. В това отношение мисля, че трябва да се намери финансирането, реформите да се проведат в чист вид – в бъдеще спестените разходи ще помогнат дълговете да бъдат покрити.

- Международният валутен фонд опита да оцени какъв е мултиплициращият ефект от различните видове държавни разходи и намаление на данъците за българската икономика. Защо според вас държавата в лицето на БНБ и Министерството на финансите бяга от такъв дебат?

- Не искам да бъда адвокат на БНБ и МФ, но доколкото имам наблюдения, същината на изчислените ефекти от държавните разходи (не само в конкретния случай) твърде много се абсолютизира от коментаторите. Оценка на МВФ са само едно мнение по въпроса, което е повлияно от конкретните използвани техники. Повече съм склонен да мисля, че българските институции – държавни и неправителствени, изостават в изготвянето на задълбочени собствени оценки, поради което и не може да се състои качествен дебат по темата. По-добре е да няма никакъв дебат, отколкото да има плъзгане по повърхността на проблемите и обществото да остане в заблуда.

- Кое според вас е по-правилно - държавата да инвестира в изграждането на чиновнически капацитет или да се оттегли от определен тип услуги, защото при сегашното състояние на администрацията дори и увеличение на разходите не помага?

- Не мога да отговоря общо на този въпрос, тъй като всеки случай е сам за себе си, въпреки че действително има сфери, в които административният апарат само паразитира, без да носи ползи с дейността си. По отношение на здравеопазването мнението ми е, че трябва да се приключи с монопола на НЗОК, като се допуснат равностойни частни здравноосигурителни фондове, без държавата да се оттегля изцяло от този сектор. Разбира се, това ще създаде необходимост от допълнителна регулация, най-малкото от гледна точка на ролята им на финансови институции, което изисква повече административен капацитет. Адекватна реформа като цяло би намалила разходите въпреки повечето администрация.

- Трябва ли държавата да робува на правило да не харчи повече от 40% от брутният си продукт, както е в момента, или то трябва да се промени, ако пречи на структурните реформи и ангажименти, поети от държавата? Все пак това правило не е залегнало в нито един европейски регламент.

- Ограничението като цяло е глупаво и показва още веднъж неспособността или нежеланието да се правят реални реформи в държавата. Защо например числото не е 43.4% или пък 38.6%? Някой го е поставил с усещането, че пречи на някой друг да харчи прекомерно. Сякаш харченето на 40% от БВП без оглед на ефективността е нещо допустимо.

- Какъв според вас е обемът на скритите държавни задължения, например гаранции по заеми на държавни дружества, оздравяване на стратегически предприятия, заплашени от фалит, и други проблеми, за които не се говори, но се очаква да излязат на дневен ред?

- Обичам да работя с официалната статистика, тъй като дългосрочно тя винаги е по-точна от съвкупността от слухове. В конкретния случай нямам информация за скритите задължения, така че не бих могъл да коментирам.

✓ Бизнесът иска бързо кабинет

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-05-14&article=451046>

Да се състави бързо правителство, иска бизнесът. Има опасност рецесията в политическия живот да се прехвърли в икономиката, предупреди председателят на Българската стопанска камара Божидар Данев. "Приходната част на бюджета не се изпълнява, безработицата е в драматични размери, липсват инвестиции, не се откриват нови качествени работни места. Това преди всичко е свързано с доходите на хората. И никой не дава формулата за излизане от кризата", казва председателят на БСК. Според него най-лошият сценарий е да нямаме управление на икономиката, тъй като тя е в основата на развитието на другите обществени процеси. По думите на Данев, популистките приказки на политиците като тези за национализация не решават проблемите на икономиката. "Задължително трябва да имаме правителство, което да се вслушва в гласа на бизнеса и да започне да коригира действията на предишната власт", казва опитният представител на бизнеса.

На сходно мнение е и по-младият му колега от Industry Watch - Лъчезар Богданов. "Важно е бъдещите управляващи първо да осъзнават какви са проблемите в икономиката ни, която е част от един общ пазар, но е по-бедна и разполага с по-малко вътрешен капитал", посочва Богданов. По думите му, българските политици смесват цел с програма или цел с мярка. "Декларираме, че искаме да открием работни места и казваме: "ето, нашите мерки са откриването на работни места". Това е целта, а как ще се постигне тя, е всъщност политиката на едно правителство", посочва младият експерт. Според него, ако има разбиране от бъдещите управляващи, че за развитието на икономиката са нужни конкретни действия, то има шанс за промяна към по-добро в общия бизнес климат, а оттам и в икономическия растеж. "Има и лош вариант, който е целенасочено разрушаване на дори и не много благоприятното статукво. Този деструктивен вариант на пълна расипия винаги съществува", добавя Богданов.

"Това, което не е добро в икономиката, вече се случва у нас - имаме драматичен спад на чуждестранните инвестиции", коментира пред Mediarool Красен Станчев от Института за пазарна икономика (ИПИ). Той посочва, че в периода 2000-2008 г. доходите в страната растяха с 10 % годишно благодарение на възможността за достъп до външни капитали. През 2012 г. обаче чуждите инвестиции са само една десета от онова, което беше през 2008 г. и това се отразява върху заетостта. По думите на Станчев спирането на инвестициите в страната от началото на годината не е било в изчакване на резултатите от изборите, а защото улицата и част от политически сили искат да изгонят инвеститорите, а прокуратурата, без да й е работа, дава съвети в областта на енергетиката.

На България е необходимо стабилно правителство, независимо от кои политически партии е съставено то, посочва и Светослав Глосов, председател на Българската строителната камара. Според него бъдещият кабинет трябва да се ползва с доверието на Брюксел, за да вървят европейските фондове и да се реализират успешно проектите.